

قانون تشکیل شوراهای اسلامی کار

«مصوب ۱۳۶۳/۱۰/۳۰ مجلس شورای اسلامی»

فصل اول - کلیات

ماده ۱- به منظور تأمین قسط اسلامی و همکاری در تهیه برنامه‌ها و ایجاد هماهنگی در پیشرفت امور در واحدهای تولیدی، صنعتی، کشاورزی و خدمات، شورایی مرکب از نمایندگان کارگران و کارکنان به انتخاب مجمع عمومی و نماینده مدیریت به نام شورای اسلامی کار تشکیل می‌گردد.

تبصره ۱: مجمع عمومی هر واحد از کلیه (کارگران و سایر) کارکنان به استثناء مدیریت تشکیل می‌گردد.

تبصره ۲: جلسات مجمع در مرحله اول با حداقل دو سوم اعضا تشکیل و انتخابات آن با اکثریت مطلق آراء حاضرین معتبر خواهد بود. در صورتی که اجتماع دو سوم اعضا مجمع ممکن نشود مجمع با یک دوم اعضا تشکیل و رأی‌گیری به عمل می‌آید و نیز از اعضای که در مجمع شرکت نکرده‌اند تا رسیدن به حداقل دو سوم اعضا رأی‌گیری می‌شود. به هر حال آراء منتخبین نباید از یک سوم کل آراء کمتر باشد.

تبصره ۳: تصمیمات و مصوبات این شورا باید در چهارچوب این قانون باشد و در امور مربوط به وظایف مدیریت نظرات خود را به صورت پیشنهاد مطرح می‌نماید.

ماده ۲- شرایط انتخاب شونده:

الف - حداقل سن ۲۲ سال.

ب - حداقل سابقه کار یک سال در همان واحد.

تبصره: کارگاه‌هایی که کمتر از دو سال سابقه دارند مشمول این شرط نخواهند بود.

ج - اعتقاد و التزام عملی به اسلام و ولایت فقیه و وفاداری به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

تبصره: در اقلیت‌های کلیمی، مسیحی و زرتشتی وفاداری به قانون اساسی کافی است.

د - عدم گرایش به احزاب و سازمان‌ها و گروه‌های غیر قانونی و گروه‌های مخالف جمهوری اسلامی.

هـ - دارا بودن سواد خواندن و نوشتن و داشتن آگاهی به امور محوله.

و - تابعیت ایران.

ز - برخورداری از صداقت و امانت و عدم اشتغال به فساد اخلاق.

ح - عدم وابستگی به رژیم سابق و نداشتن سابقه محکومیت کیفری که به حکم دادگاه موجب محرومیت از حقوق اجتماعی شده باشد.

تبصره: تشخیص صلاحیت کاندیداهای عضویت در شوراهای اسلامی در چهارچوب شرایط مذکور در ماده فوق به عهده هیأتی مرکب از:

۱ - نماینده وزارت کار.

۲ - نماینده وزارتخانه مربوطه.

۳ - نماینده منتخب مجمع کارکنان می باشد.

ماده ۳- انتخابات شوراهای زیر نظر وزارت کار برگزار می گردد و مدت اعتبار آن دو سال خواهد بود.

تبصره ۱: وزارت کار موظف است آیین نامه انتخابات را حداکثر دوماه پس از تصویب این قانون تهیه و به تصویب هیأت وزیران برساند.

تبصره ۲: شروع انتخابات شوراهای یک ماه پس از تصویب آیین نامه انتخابات خواهد بود.

تبصره ۳: انتخابات هر شورا باید حداقل پانزده روز پیش از پایان دوره شورای قبل انجام شود.

تبصره ۴: نخستین جلسه شورای هر واحد حداکثر یک هفته پس از انتخابات به دعوت نماینده وزارت کار و به ریاست مسن ترین اعضا تشکیل و از میان خود یک رئیس، یک نایب رئیس و یک منشی به اکثریت آراء انتخاب می نماید.

ماده ۴- شورا در صورت انحراف از وظایف قانونی خود به تشخیص هیأت موضوع ماده ۲۲ منحل می گردد.

ماده ۵- شورای منحل شده در صورت اعتراض می تواند بر مبنای اصل ۱۰۶ قانون اساسی به دادگاه صالح شکایت نماید. حداکثر فرصت برای اعتراض ده روز از تاریخ ابلاغ می باشد و دادگاه موظف است خارج از نوبت رسیدگی نماید.

ماده ۶- وزارت کار موظف است پس از انحلال قطعی شورا حداکثر تا دوماه انتخابات شورای جدید را برگزار نماید.

ماده ۷- سلب عضویت هر یک از اعضای شورا مبنی بر تخلف از وظایف قانونی و یا فقدان شرایط مذکور در ماده

۲ به پیشنهاد حداقل دو سوم مجموع اعضاء با تأیید هیأت موضوع ماده ۲۲ امکان پذیر خواهد بود.

تبصره ۱: فردی که از وی سلب عضویت شده طبق ماده ۵ حق اعتراض به دادگاه صالح را خواهد داشت و دادگاه موظف است خارج از نوبت رسیدگی نماید.

تبصره ۲: فردی که سلب عضویت وی قطعی شده باشد نمی تواند در انتخابات دوره بعد شرکت نماید.

ماده ۸- شورایی که بیش از یک سوم اعضایش استعفاء دهند یا فوت نمایند یا مسلوب العضویه گردند وزارت کار موظف است برای تکمیل شورا حداکثر ظرف دوماه انتخابات را تجدید نمایند.

ماده ۹- ساعاتی که اعضای شورای اسلامی کار به وظایف شورایی مشغول هستند جزء ساعات کار آنان محسوب می گردد.

تبصره ۱: عضویت و ساعات کار اضافی در شورا افتخاری است.

تبصره ۲: مرجع تعیین ساعات کار شوراهای اسلامی کار، هیأت موضوع ماده ۲۲ می باشد.

تبصره ۳: هزینه های ضروری شوراها از طریق حق عضویت مجمع کارکنان تأمین می گردد.

تبصره ۴: تعیین میزان حق عضویت به عهده مجمع عمومی کارکنان می باشد.

ماده ۱۰- شورا در حدود وظایف و اختیارات خود در برابر هیأت موضوع ماده ۲۲ و مجمع کارکنان مسؤول است.

ماده ۱۱- هرگاه مدیر یا هیأت مدیره نسبت به تصمیمات ابلاغ شده از جانب شورا در حدود وظایف شورا اعتراض داشته باشند می توانند نظر خود را از تاریخ ابلاغ شورا به مدت پنج روز اظهار و تقاضای تجدید نظر نمایند. در صورتی که شورای مزبور از رأی خود عدول ننماید معترض می تواند مراتب را جهت رسیدگی نهایی به هیأت موضوع ماده ۲۲ ارجاع نماید و رأی آن هیأت قطعی است.

ماده ۱۲- تشکیل مجمع عادی کارکنان سالی یک بار الزامی است.

تبصره ۱: شورا می تواند رأساً یا به تقاضای مدیریت یا به درخواست یک چهارم کارکنان واحد، مجمع فوق العاده کارکنان را تشکیل و موضوع مورد درخواست را در دستور جلسه قرار دهد و در صورت تقاضای بیش از پنجاه درصد کارکنان تشکیل مجمع الزامی است. در هر صورت تأیید هیأت موضوع ماده ۲۲ برای تشکیل مجامع فوق العاده ضروری است.

تبصره ۲: مجمع کارکنان به طور فوق العاده نمی تواند هر سه ماه بیش از یک بار تشکیل گردد.

فصل دوم - وظایف و اختیارات شورای اسلامی کار

ماده ۱۳- الف - ایجاد روحیه همکاری بین کارکنان هر واحد به منظور پیشرفت سریع امور.

ب - همکاری با انجمن اسلامی در بالا بردن آگاهی کارکنان در زمینه‌های فرهنگی، اجتماعی و سیاسی.

ج - بالا بردن آگاهی کارکنان در زمینه‌های اقتصادی، فنی، حرفه‌ای و نظایر آن.

د - نظارت بر امور واحد به منظور اطلاع از انجام صحیح کار و ارائه پیشنهاد سازنده به مسئولین مربوطه.

تبصره: اعمال نظارت شورا نباید موجب توقف امور واحد گردد.

هـ - همکاری با مدیریت در تهیه برنامه‌ها به منظور پیشبرد امور واحد.

و - بررسی شکایات کارکنان در مورد نارسایی‌های واحد و پیگیری موارد حقه.

ز - تلاش در جهت گسترش امکانات رفاهی و حفظ حقوق قانونی کارکنان واحد.

ح - بررسی و شناخت کمبودها و نارسایی‌های واحد و ارائه اطلاعات به مدیر یا هیأت مدیره.

ط - همکاری و کوشش در بهبود شرایط کار و دستیابی به میزان تولید پیش بینی شده در برنامه‌های تولیدی

واحد.

ی - پیشنهاد تشویق عناصر فعال و معرفی افراد لایق برای احراز مسئولیت‌های مناسب به مدیریت.

ماده ۱۴- شورا موظف است گزارش اقدامات خود را در آخر هر شش ماه به اطلاع اعضای مجمع برساند.

ماده ۱۵- وزارت کار موظف است در واحدهایی که بیش از ۳۵ نفر شاغل دائم دارند به تشکیل شورای اسلامی

کار اقدام نماید.

تبصره: زمان تشکیل شوراهای بزرگ دولتی از قبیل شرکتهای تابعه وزارت نفت، شرکت ملی

فولاد ایران، شرکت ملی صنایع مس ایران... بر اساس این قانون به تشخیص شورای عالی کار (موضوع ماده ۵۵

قانون کار) خواهد بود.

ماده ۱۶- تأسیسات و واحدهای فرعی، جزء واحدهای اصلی محسوب می شوند مگر آن که نحوه فعالیت این

گونه واحدها یا فاصله آنها تا واحدهای اصلی ایجاب نماید که به طور جداگانه عمل کنند.

تبصره: حدود واحدهای فرعی و اصلی و نحوه فعالیت آنها و تشخیص فاصله در آیین نامه اجرایی این قانون

مشخص خواهد شد.

ماده ۱۷- تعداد اعضای شورا با توجه به تعداد کارکنان به ترتیب زیر خواهد بود:

از	۳۶	تا	۱۵۰ نفر	سه نفر
از	۱۵۱	تا	۵۰۰ نفر	پنج نفر
از	۵۰۱	تا	۱۰۰۰ نفر	هفت نفر
از	۱۰۰۱	تا	۵۰۰۰ نفر	نه نفر
از	۵۰۰۰	به بالا		یازده نفر

تبصره ۱: تعداد ۲، ۳، ۴، ۵، ۶ نفر به ترتیب به عنوان اعضای علی‌البدل شوراهای اسلامی فوق انتخاب می‌شوند.

تبصره ۲: اعضای علی‌البدل به هنگام بیماری، غیبت، استعفاء، برکناری یا فوت اعضای اصلی به ترتیب اکثریت آراء به جای عضو یا اعضای اصلی در جلسات شورا شرکت می‌نمایند.

ماده ۱۸- در صورت تقاضای شورا مدیریت باید آمار و مدارک مربوط به وظایف شورا را در اختیار آن قرار دهد.

تبصره: اعضای شورا مطلقاً حق افشای آمار و اطلاعات سری و محرمانه واحد را ندارند.

ماده ۱۹- شورا با رعایت مقررات نسبت به موضوعات مشروح زیر، نظر مشورتی خود را به مدیریت ارائه می‌دهد:
الف - ساعات شروع و پایان کار و استراحت و توزیع اوقات کار در هفته.

ب - موعد و محل و نحوه پرداخت مزد یا مزایا.

ج - تخصیص مشاغل افراد.

د - تعیین نرخ‌های کارمزدی و پاداش‌های کارکنان بر اساس قوانین و آیین‌نامه کار.

هـ - ترتیب استفاده فردی یا جمعی کارکنان از انواع مرخصی.

و - اتخاذ تدابیر برای پیشگیری از حوادث و بیماری‌های ناشی از کار.

ز - تنظیم برنامه و سازماندهی خدمات اجتماعی مربوط به واحد.

ح - تدوین ضوابط استفاده از خانه‌های سازمانی واحد.

ماده ۲۰- شورا باید در زمینه‌های اجتماعی بروز حوادث، مراجع ذی‌صلاح را مطلع و همکاری‌های لازم را معمول دارد.

ماده ۲۱- شورا موظف است یک نفر را به عنوان عضو مشاور و رابط به مدیریت واحد معرفی کند و این عضو مشاور در جلسات هیأت مدیره بدون حق رأی شرکت خواهد کرد.

فصل سوم - مرجع تشخیص انحراف و انحلال شوراها

ماده ۲۲- به منظور بررسی و تشخیص انحراف شوراها از وظایف قانونی خود و انحلال آنها (موضوع اصل ۱۰۶ قانون اساسی) در هر منطقه هیأتی به نام هیأت تشخیص انحراف و انحلال شوراها مرکب از هفت نفر به شرح زیر تشکیل می گردد:

الف - سه نفر از نمایندگان شوراهای اسلامی کار به انتخاب شوراهای واحدهای منطقه.

ب - سه نفر از مدیران واحدهای منطقه به انتخاب خود آنان.

ج - یک نفر نماینده از وزارت کار و امور اجتماعی.

تبصره ۱: حدود منطقه موضوع این قانون را وزارت کار و امور اجتماعی تعیین خواهد کرد.

تبصره ۲: محل تشکیل هیأت مذکور را اداره کار منطقه تعیین می نماید.

ماده ۲۳- وزارت کار موظف است ظرف یک ماه هیأت موضوع ماده ۲۲ را تشکیل بدهد.

ماده ۲۴- وظایف هیأت موضوع ماده ۲۲ عبارت است از:

۱- ایجاد تفاهم و هماهنگی میان شورا و مدیریت.

۲- نظارت و بررسی کارکرد شورا و مدیریت.

۳- رسیدگی به شکایت کارکنان نسبت به شورا.

۴- منحل کردن شورای اسلامی کار در صورت تخلف از وظایف قانونی.

۵ - ارجاع تخلفات مدیر به دادگاه صالح.

تبصره: شورا در صورت اعتراض به رأی هیأت موضوع ماده ۲۲ می تواند به دادگاه صالح شکایت نماید و دادگاه

موظف است خارج از نوبت به آن رسیدگی نماید.

فصل چهارم - مسائل کارگزینی

ماده ۲۵- مدیریت برای برنامه های آموزش حرفه ای ضمن کار نظر شورا را جلب می نماید.

تبصره ۱: شورا نظر خود را ظرف ده روز از تاریخ تسلیم پیشنهاد به مدیریت اعلام و در غیر این صورت مدیریت

می تواند نظر خود را به مورد اجراء بگذارد.

تبصره ۲: در صورتی که مدیریت به نظر شورا معترض باشد اعتراض خود را به هیأت موضوع ماده ۲۲ این قانون ارجاع می نماید و نظر آن هیأت قطعی است.

ماده ۲۶- هر گاه مدیریت به تکلیف مقرر در این قانون عمل نکند، شورا می تواند به محکمه قضایی شکایت کند.

ماده ۲۷- در صورتی که شورا با اخراج هر یک از کارکنان مخالف باشد رأی نهایی را دادگاه صالح خواهد داد.

ماده ۲۸- در صورتی که هیأت موضوع ماده ۲۲ با اخراج عضو یا اعضای شورا توسط مدیریت مخالف باشد رأی نهایی با دادگاه صالحه است و دادگاه خارج از نوبت رسیدگی خواهد کرد.

تبصره ۱: اعضای شورا تا صدور رأی نهایی دادگاه صالح کماکان عضو شورا بوده و به وظایف نمایندگی عمل خواهند کرد.

تبصره ۲: اعضای شورا تا صدور رأی نهایی دادگاه صالح در واحدهای تحت مدیریت دولتی و نهادهای قانونی کماکان شاغل بوده و به وظیفه نمایندگی خود در شورا عمل خواهند کرد.

ماده ۲۹- آیین نامه اجرایی این قانون توسط وزارت کار و امور اجتماعی ظرف سه ماه تدوین و به تصویب هیأت وزیران می رسد. قانون فوق مشتمل بر بیست و نه ماده و سی و یک تبصره در جلسه روز یکشنبه سی ام دی ماه هزار و سیصد و شصت و سه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۶۳/۱۱/۴ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.